

marec 2020 | číslo III | ročník I

LIPOPIS

náš oddielový časopis

Skauti Vranov

1. oddiel Lipy Vranov nad Topľou

charis paper

Milí čitatelia,

máme tu marec, prvý jarný mesiac. Aj keď sa určite zhodneme, že jarné počasie je vonku už nejaký ten týždeň, oficiálne prvý jarný deň padol na 20. marca. S marcom sa spája množstvo pranostík, napríklad "Ak v marci prší, bude aj v júni pršať.", no to, s čím si ja spájam marec najčastejšie sú práve knihy. V tomto čísle Vám priblížim čítanie ako také, keďže aj keď veľmi chceme, knihám sa nevyhneme ani v dnešnej počítačovej dobe.

O čom presne články budú Vám tu neprezradím, dovolím si len zapriat' Vám príjemné čítanie :)

Dominika

LIPOPIS marec 2020 | časopis pre členov 1. oddielu Lipy Vranov nad Topľou

cena: zadarmo | vydavateľ: 1. oddiel Lipy Vranov nad Topľou |

šéfredaktor: Dominika Bodorová | autori článkov: Dominika

Bodorová, Jakub Ilečko, Katka Škovierová, Jerguš Ropovík

grafická úprava: Dominika Bodorová | fotografie: Tomáš Škoviera,
NOXáci

vydané: 1.3.2020 | www.skauting.sk | www.skautivranov.sk

lipyvranov@gmail.com

V TOMTO ČÍSLE NÁJDEŠ

- 4 Marec - mesiac kníh
- 6 Prečo čítať knihy
- 8 Ako motivovať deti k čítaniu
- 9 Ako šetriť náš zrak
- 10 Čítanie s porozumením - tipy,
ako ho vylepšíť
- 11 Winter weekend
- 13 Valentínsky NOX
- 15 VEĽKÁ SÚŤAŽ

*Februárovú súťaž
predlžujeme do
konca marca!
Stále sa môžete
zapojiť!*

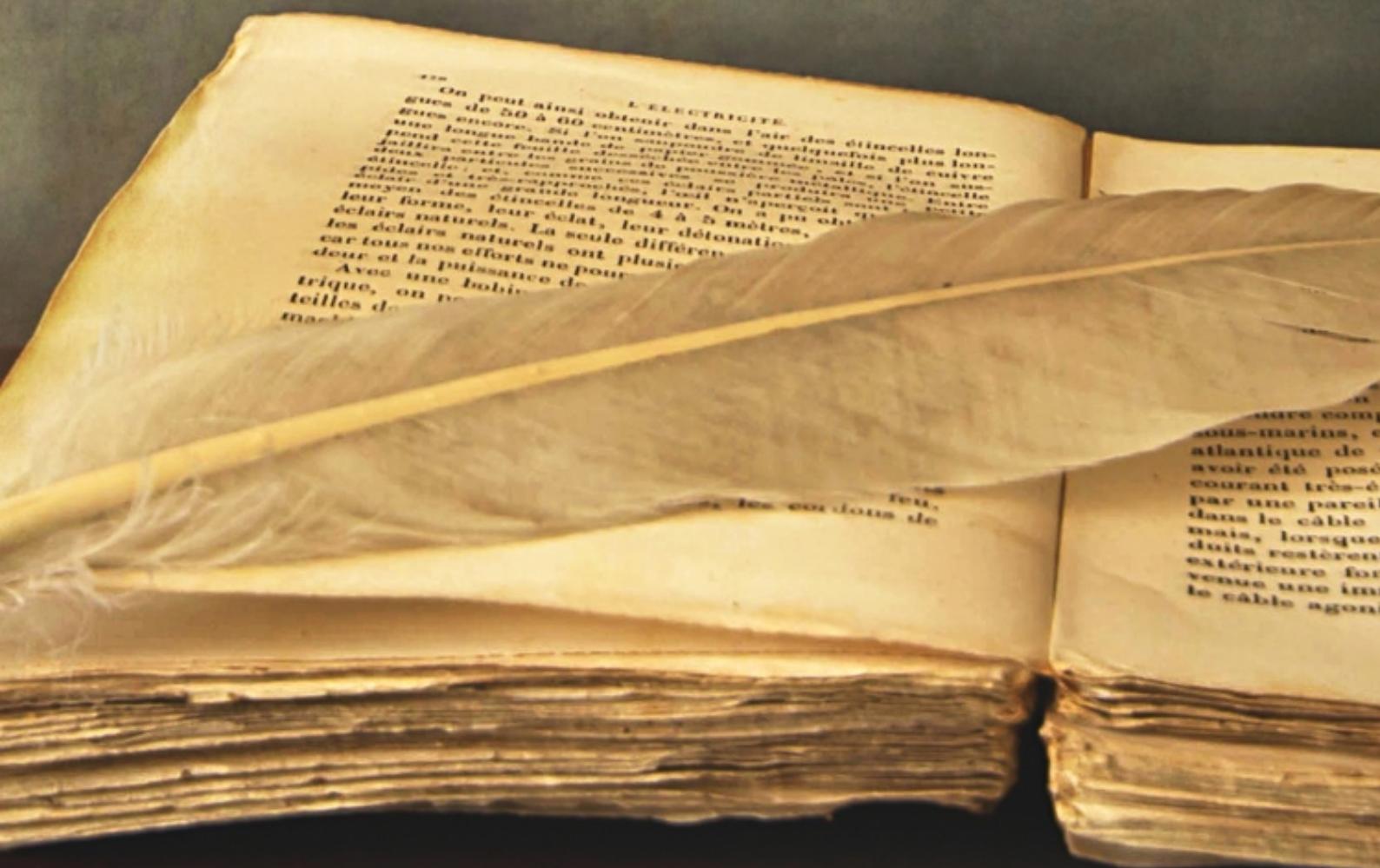
Marec

mesiac kníh

*"Knihy sú ako dvere.
Otvoríte ich a vstúpite do
iného sveta."*

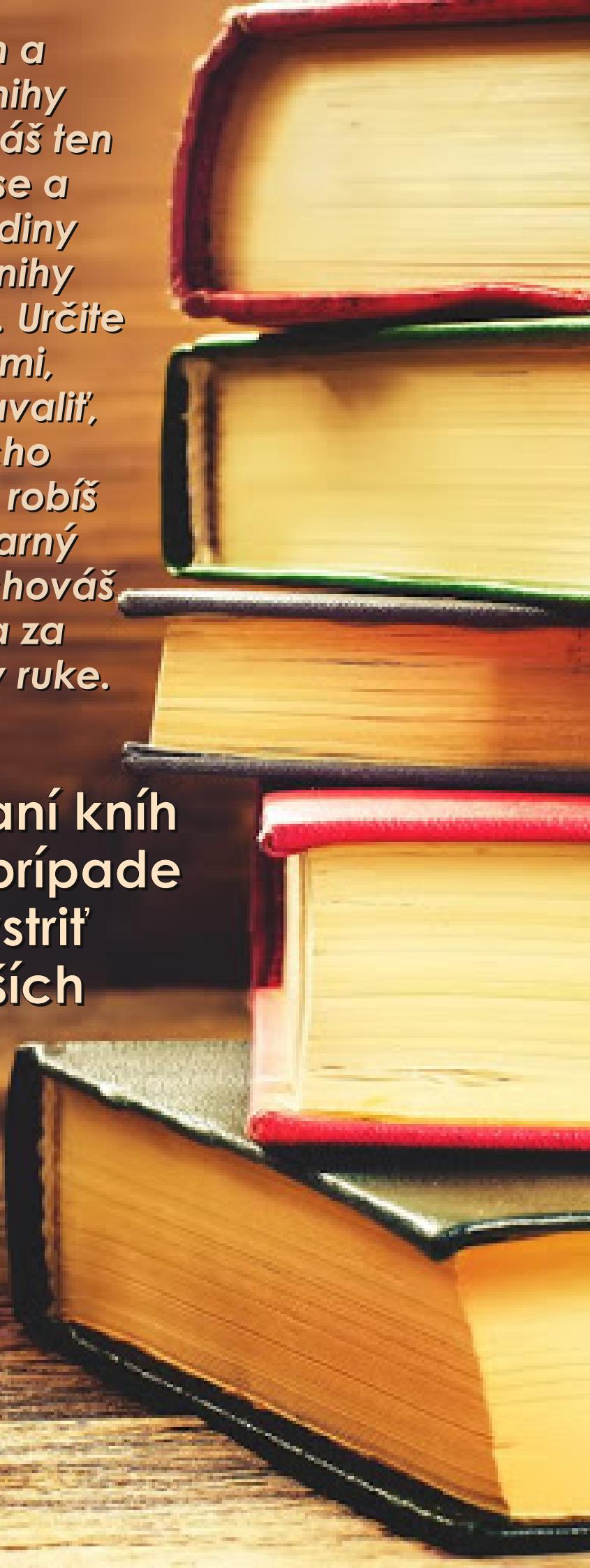
- Jeanette Winterson

Knihy. Jední ich čítajú, aby začali rozmýšľať, druhí aby nerozmýšľali. Každý si pod pojmom kniha predstaví niečo iné, niekto učebnicu v škole, niekto rozprávky z detstva, niekto zasa hrubé knihy napínavého obsahu. No či už ste naposledy čítali knihu pred niekolkými rokmi alebo aj teraz máte niečo rozčítané, zhodneme sa na tom, že čítanie má niečo do seba.

Ak sa rád topíš v knihách a často sa ti stáva, že Ťa knihy úplne pohltia, učite poznás ten pocit, keď sa stratíš v čase a priestore a zrazu sú tri hodiny nadránom a do konca knihy ostáva len zopár stránok. Určite sa stretávaš aj s momentmi, kedy Ťa povinnosti idú zavaliať, no od knihy sa jednoducho nedokážeš pohnúť. A čo robíš v taký škaredý upršaný jarný deň? Áno, presne tak, schováš sa pred kvapkami dažďa za knihu s teplým kakaom v ruke.

A že si zál'ubu v čítaní kníh nenašiel? V tomto prípade Ti odporúčame zbystríť pozornosť v najbližších stránkach, pretože čítanie kníh Ti dokáže dať okrem jednotky zo slovenčiny aj omnoho viac :).

PREČO ČÍTAŤ KNIHY?

ČÍTANIE ZLEPŠUJE

PAMÄŤ

ČÍTANIE PODPORUJE
SCHOPNOSŤ PÍSANIA

VĚDAKA ČÍTANIU BODEŠ VÍAC
SEBAVEDOMÝ

ČÍTANIE ZVYŠUJE KREATIVITU

ČÍTANIE ZNIŽUJE
STRES

ČÍTANIE ROZVÍJA ANALYTICKÉ
A KRÍTICKÉ MYSLENIE

ČÍTANIE
MOTIVUJE

ČÍTANIE VYTVÁRA
BOHATÓ SLOVNÝ
ZÁSOBU

ČÍTANIE ZLEPŠUJE
KONCENTRÁCIU

ČÍTANIE ZLEPŠOJE PAMÄŤ

Kedže zakaždým, keď otvoríme knihu, musíme sa rozpamätať na dej a postavy, čítanie ma pozitívne účinky aj na nász mozog. Taktiež čítanie kníh zvýšuje inteligenciu - po prečítaní každej knihy sa nám o niečo rozíria obzory.

ČÍTANIE ROZVÍJA ANALYTICKÉ A KRÍTICKÉ MYSLENIE

ČÍTANIE PODPORUJE SCHOPNOSŤ PÍSANIA

Podarilo sa Ti niekedy rozlúsknuť záhadu pred dočítaním knihy? Čítanie nás núti sústredovať sa na detaily a triediť informácie - tieto veci vieme potom využiť v každodennom živote.

Je náročné apísat' slová, ktoré ľudmi dokážu pohnúť. Ale nie, ak máte v hlave zásobáreň slovných spojení, ktorými dokážete vyjadriť širokú paletu ľudských emócií a pútavu podať takmer akúkolvek myšlienku. Nikde sa to nedá naučiť lepšie, ako v knihách.

V knihách sa často stretávame s hrdinami, ktorí majú podobný osud ako my. Jeho kroky, postoje a myslenie nás môže nakopnúť, častokrát aj vytiahnuť z problémov. Kniha nás môže inšpirovať žiť taký život, aký sme vždy chceli.

Zlepšenie slovnej zásoby úzko súvisí s komunikačnými zručnosťami. Čím lepšie budeť komunikovať, tým viac zlepšíte vzťahy, budeť sa vyjadrovať presne a vecne. To všetko znamená aj vyššie sebavedomie.

VĎAKA ČÍTANIU BODEŠ VIAC SEBAVEDOMÝ

Čítanie otvára dvere do sveta fantázie. Podporuje k vymýšľaniu nových postupov a nápadov, rozširuje obzory. Nové myšlienky podnecujú myseľ k poznávaniu sveta iným spôsobom.

...a to Ti pomôže nielen so slohovou prácou v škole, ale aj pri už spomínanej komunikácii. Čítanie cudzojazyčnej literatúry je navyše úžasný nástroj na osvojenie si fráz, slovíčok či formy rozprávania.

Pri dobre napísanej knihe dokážeme podľa štúdií zrelaxovať oveľa lepšie ako pri prechádzke či šalke kávy. Ved' čo by nás dokázalo viac uvoľniť, ako zahŕňenie sa do skvelého príbehu?

Prečítať knihu vyžaduje dávku času a sústredenia. Ak sa však plne sústredíš na 1 vec, budeš mať z čítania omnoho väčší zážitok ako keby si rozmýšľal nad ďalšími vecami. Pri úplnej koncentrácií si všimneme omhoho viac detailov.

ČÍTANIE ZNIŽUJE STRES

ČÍTANIE ZLEPŠOJE KONCENTRÁCIÓ

AKO MOTIVOVAŤ DETI

K ČÍTANIU

V súčasnej dobe technológií je počet detí, ktoré číta knihy, veľmi nízky. Každý dá prednosť počítačovým hrám pred hrubou knihou a výskumy dokazujú, že len 10% detí do 12 rokov prečítalo v živote aspoň jednu knihu. To je oproti roku 1990 len necelá pätina (!).

Každý problém má však aj svoje riešenie. V tomto článku Vám prinesieme, ako povzbudíť deti k čítaniu. Nemôžeme však zabudnúť na staré známe "začnite od seba", keďže deti sú často verná kópia svojich rodičov a ak v živote knihu v rukách rodiča nevidelo, je veľmi malo pravdepodobné, že bude z neho knihomolo.

PROBLÉM

Zlý výber knihy

Dieťa nemá trpeznosť

Malo času na čítanie

RIEŠENIE

Najdôležitejšie je vybrať dieťaťu knihu o niečom, čo ho zaujíma. Dnes už je napísaná kniha asi o všetkom a každý si nájde to svoje. Ešte lepšie je, ak si dieťa vyberie knihu samé.

Na dieťa nemôžeme tlačiť a už vôbec mu dávať čítať za trest. Ideálne je aspoň pri čitateľských začiatkoch byť pri dieťati, klásiť mu doplňujúce otázky a podporovať ho. Dieťa nemôže mať pocit, že mu rodič strčil knihu do ruky len preto, aby mal na chvíľu pokoj.

V dnešnej dobe sa vyskytujú prevažne dva typy detí- tie, čo majú veľmi veľa záľub a tie, ktoré nemajú žiadne. V prvom prípade často preto na prečítanie knihy prosté nie je čas. Ak už v ranom veku vytvoríme dieťaťu návyk, že vždy pred spaním budeme 15 minút čítať, nebude mať s týmto problém ani ked' bude staršie.

ZA PREČÍTANÚ KNIHU ODMENA

Minimálne zo začiatku je potrebné motivovať deti niečím hmotným alebo niečím, čo bude mať pre ne hlbší význam. Či už to bude sladkosť, výlet do ZOO alebo zvolíte finančnú odmenu, je na Vás. Neskôr už bude stačiť len pochvala, no najprv musí dieťa objaviť kúzlo kníh.

Ako šetriť NÁŠ ZRAK

Kto z nás si vie predstaviť, že by bol slepý ? Myslím si, že asi nikto. Zrak je jeden z najpoužívanejších zmyslov, ktoré máme. Keby sme si skúsili žiť bez neho, asi by to bolo veľmi náročné.

Málokto si však uvedomuje že o svoj zrak sa musíme aj starať, ak nechceme nosiť okuliare a ak ich už aj nosíte, tak oslepnúť. V dnešnej dobe má skoro každý raz za život nejakú poruchu zraku. Je to hlavne asi preto, že žijeme v dobe počítačov a mobilov. Tieto zariadenia využívame celý deň. Pri ich používaní sa pozeraame na obrazovky, ktoré sú od našich očí ani nie pol metra, čím sa náš zrak poškodzuje.

Tak isto to môže byť nielen mobilnými zariadeniami, ale aj s knihami. Knihy sú sice obohatenie pre našu dušu, no zároveň si treba dať pozor ako ich čítame. Treba si totiž udržať správnu vzdialenosť od knihy, čiže ak radi čitate s nosom v knihe, odporúčame to zmeniť . To sa týka aj pred chvíľkou spomínaných mobilov. Ak už sme na mobile alebo sedíme za počítačom, treba ho mať v správnej vzdialosti a zároveň by sme sa doňho nemali až tak často pozerať.

Najčastejšími poruchami zraku môžu byť napríklad taká d'alekozrakosť. Jej príznaky môžu byť rozmazávanie textu pri práci, pričom sa môžu splývať riadky, bolesť očí či aj bolesť hlavy. Ďalšou takouto „diagnózou“ môže byť aj krátkozrakosť, pri ktorej oko zle vidí predmety na diaľku. Obidve z týchto chorôb sa, ako iste asi tušíte, riešia okuliarmi. Sú tu aj ďalšie ochorenia ako starecká slabozrakosť, poruchy farebného videnia a v tých najhorších prípadoch to môže byť aj slepota alebo porucha periferného videnia (áno ľažký názov :D).

Pri častom pozeraní do mobilu sa zvyšuje pravdepodobnosť, že v budúcnosti budete mať nádor mozgu. Treba si uvedomiť, že chrániť svoje zmysly musíme a to hlavne zrak v dnešnej dobe, kedy takmer každý vlastní mobil.

Ako sa chrániť? Dať pauzu počas čítania, napríklad na 10 minút sa odtrhnúť od knihy, môžete si precvičiť zrak zaostrením na vzdialenejší predmet napríklad na susedov dom (toto sa inak nazýva zraková jogá) alebo na pol dňa odložiť mobil.

ČÍTANIE S POROZUMENÍM

TIPY, AKO HO VYLEPŠIŤ

Viacerých z Vás čaká čoskoro Testovanie 9, niekoho možno v priebehu pár rokov, no denno-denne sa stretávame s pojмami "čitateľská gramotnosť". To, že Slovensko je ďaleko za európskym priemerom v tejto oblasti nie je žiadne tajomstvo. Testy sú čoraz viac orientované na čítanie s porozumením. Ako však čítať tak, aby nám zmysel neunikal, nás nikto neučil. V tomto článku preto prinášame pár tipov, ako sa stať majstrom v čitateľskej gramotnosti.

RUŠIVÉ ELEMENTY

Ak budeš počúvať hudbu popri čítaní, garantujem, že tvoje čítanie nebude efektívnejšie ako bez nej. To isté platí aj pri zapnutej televízii či v kruhu ľudí, ktorí vedú debatu. Na čítanie sa treba poriadne sústrediť a ak máme v blízkosti iný podnet na vnímanie, čítanie stráca na kvalite.

PRESTÁVKA

Všetkého veľa škodí a určite poznáš situáciu, kedy si vo večerných hodinách čítaš poznámky so snahou dostať ich do hlavy ale absolútne nevieš, o čom čítaš. Preto si po každých približne 20 minútach daj od čítania pauzu, trošku si zacvič, aby sa ti prekrvili mozog a potom v čítaní pokračuj.

PRÁZDNA HĽAVA

Vždy, keď čítaš, sústred' sa len na túto činnosť. Aj keď je v knihe práve nezaujímavá pasáž, myšlienky by nemali odbiehať od čitaného textu. Ak máš hlavu plnú toho, čo budeš večerať a čo asi tak robí to mačiatko ktoré si videl na ulici, čítať s porozumením nikdy nebudeš.

TYPY TEXTOV

Pri trénovaní čitateľskej gramotnosti skús čítať rôzne typy textov, keďže v živote sa určite stretneme aj s inzerátom, správou v novinách či dôležitým e-mailom. Čím skôr si tieto články osvojíme, tým menší problém s porozumením týchto textov bude v budúcnosti.

WINTER WEEKEND

Zimná vikendovka bola tentokrát načasovaná úplne dokonalo - akoby za odmenu za dobré známky. Začínala sa totiž v piatok, 31.1.2020, tesne po tom, ako sme v školách dostali do rúk polročné vysvedčenie.

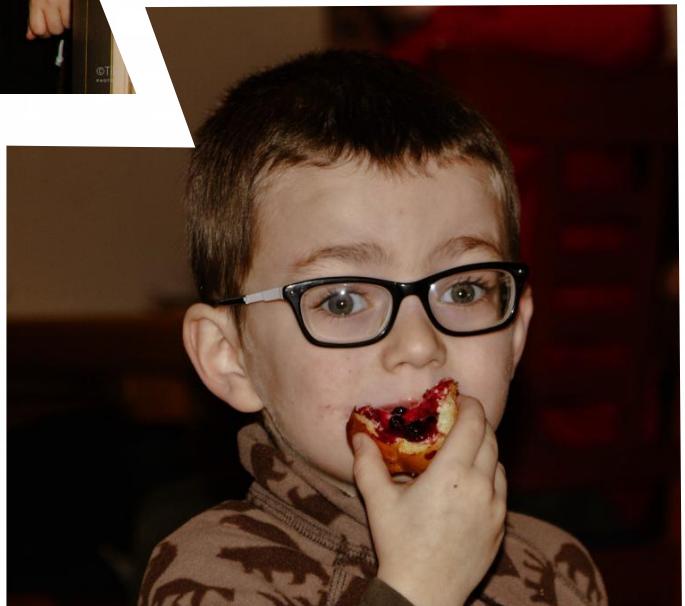
Už večer naši mimozemskí priatelia vybrali ďalšiu planétu, ktorú by sme mali spoznať. Avšak, prelet na vybranú planétu bol veľmi zdĺhavý. Cestovali sme celú noc hned' po tom, ako nás z Planéty Brownsea vyhnala akási šialená veverička. No zábavy bolo dostať aj na palube. Náš oddielový vodca totižto nedávno oslávil svoje narodeniny a my sme si pre neho pripravili prekvapenie v podobe čokoládovo-banánovej torty a hrnčeku s našou oddielovou fotografiou.

Sobotu ráno nás z palubnej lode vyhnal na rozcvičku námorník Yvan. Hned' po rozohriatí všetkých svalov sme museli prejsť rovno dvoma colnicami, aby sme sa konečne dostali do cieľovej destinácie. Nebolo nám jasné, prečo boli colnice až dve, no počas dňa sme pochopili, že táto planéta s názvom "S4K" je rozdelená na dve polovice a každá musí teda mať tú svoju.

Na strane "S" nás učili samostatnosti. Hned' zo začiatku sme zistili, že máme niekoľko problémov, s ktorými si musíme poradiť sami. Našťastie to neboli závažné problematiky a riešenia sme našli rýchlo a hravo. Na tej druhej strane - "K" (ako kolektív) - sme spolupracovali v tínoch a nechýbala tam ani zábava v kruhu priateľov, napr. v podobe sumo-zápasov.

Pri večernej dumke sme sa zamysleli nad zmyslom i nad "pravidlami" oboch časti Planéty, čím sme sa s ňou aj rozlúčili. Večer boli viacerí z nás ocenení 7 ľaliami.

Nedel'u sme venovali krátkym prezentáciám o NOXe, o "povinnej" výbave skauta i o oceneniach v SLSK. NOXáci si pre nás pripravili aj praktickú časť - ukázali nám správny spôsob balenia sa. S plnými hlavami nových poznatkov sme sa s chatou rozlúčili a pobrali sme sa domov užívať si zvyšok nedele (alebo skôr "dospať víkend?" :-D).

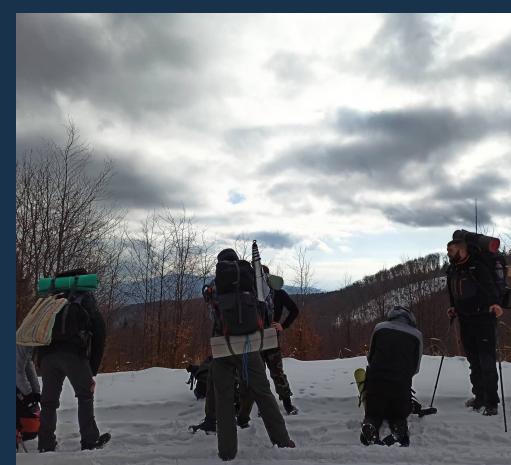

ĎAKUJEME!

Valentínsky NOX

V piatok sa skupinka skautov a rendžerov vydala na nás prvý tohtoročný NOX, bola to krásna valentínska noc z 14. na 15. februára. Nad Rudľov sme dorazili krátko po 5tej a mohol sa začať 8-9 kilometrový výšlap. Cestou nás čakala nejedná zastávka, či kvôli oddychu, napítia sa, dohadovaním o stopách zvierat alebo aj kvôli kameňu čo vyzeral ako hlava Darth Vadera. Cieľ na Valentína bol viac-menej jasný – Javorová chata. Keď sme dorazili na miesto, hneď ako prvé sme išli chystať drevo, nech márme na celú noc vystarané. Po krátkom rozmyšľaní si išli Rádio, Digi a Karči postavať prístrešok zatial čo Igor, Sago, Adam, Barla a Domi sa venovali večeri. Navôkol ohňa rozvoniavali delicatesy ako napríklad puding či trenčiansky párok, alebo aj kuskus. Po dostavaní prístreškov a dojedení večer sме ešte hodnú chvíľu zostali pri hrejivom ohni, rozprávaním sa. Neskôr sme sa pobrali všetci spať. Noc bola pomerne kľudná až na druhú hodinu rannú kedy začalo snežiť a niektorý na to doplatili. Avšak spalo sa všetkým pomerne dobre, úplne prebrati sme boli až okolo 10:00.

Po lahodných raňajkách ako boli fazule so slaninkou, ovsená kaša, alebo hrianky s cesnakom a maslom a poprataní sme mohli krátko po 11:00 vyraziť d'alej. Cestou nás čakal nejeden pekný výhľad, mnoho bežkárov ale aj starý vranovský skaut. Po dorazení na Grimov laz sme sa rozhodli si dať obed. Podával sa trenčiansky párok, viedenský guláš alebo aj kuracie mäso so zeleninou. Následne sme pokračovali na najvyšší kopec slanských vrchov, Šimonku. Našťastie to bol už len kúsok a ani nie o pol hodiny nás čakal ďalší krásny výhľad, oddych, fotenie a mohli sme íst' späť.

Cestou dole nám po hlavách bežala nielen pizza, v ktorú sme dúfali, že ochutnáme na Bilikovej chate nad Zámutovom. Tam sa však konal svadobný večierok a tak sme sa uspokojili s čipsami a následne už sme volali len odvoz. Po pár chvíľach a nasadnutí do áut sme už len spomínali na prejdených necelých 30 kilometrov a na krásne chvíle, ktoré sme spolu zažili.

PRE VIAC INFORMÁCIÍ O NOXE KLIKNI NA TENTO LINK

ALEBO SA SPÝTAJ NIEKTORÉHO ZO STARŠÍCH SKAUTOV!

VEĽKÁ MEDZIDRUŽINOVÁ SÚŤAŽ

O ČO HRÁTE?

LASER GAME

JUMP ARÉNA

TRICK-LANDIA

JAZDA V ŠPORTOVOM AUTE

HRA HARRY POTTER
A TAJOMNÁ KOMNATA

ZÁŽITOK
PODĽA VLASTNÉHO
VÝBERU

PRE CELÚ
DRUŽINU
V HODNOTE

150€

LANOVÝ PARK

INFORMÁCIE O SÚŤAŽI

Ked'že marec je mesiacom kníh, pripravili sme veľkú oddielovú súťaž o parádne ceny!

Formát súťaže teda bude spojený s literatúrou - VAŠOU ÚLOHOU JE VYMYSLIEŤ PRÍBEH.

Váš prijekt môže mať rôzne podoby: vlastná minikniha s ilustráciami, komiks, divadelné predstavenie či minifilm -
VOĽBA JE LEN NA VÁS A NA VAŠEJ DRUŽINE!

* **SÚŤAŽ PREBIEHA OD 1.3. DO 15.5.**

* **ZAPOJIŤ SA MÔŽE KAŽDÁ DRUŽINA 1. ODD. LIPY VRANOV A TO MAXIMÁLNE 3 PRÁCAMI**

* **VÍŤAZNÁ DRUŽINA SI MÔŽE VYBRAŤ VÝHRU SPOMEDZI PONÚKNUTÝCH CIEN ALEBO NAVRHNUŤ NIEČO INÉ (PO DOHODE S RADCOM)**

TÉMA: SKAUTING PRE ŽIVOT

**NAUČIL SI SA V SKAUTINGU NIEČO, ČO TI POMOHLO VO VLASTNOM ŽIVOTE? ZÍSKAL SI NEJAKÉ PONAUČENIE?
VAŠA PRÁCA MÔŽE BYŤ AJ Z VLASTNEJ**

POROTU TVORÍ OKREM REDAKCIE LIPOPISU VODCA ODDIELU A JEHO ZÁSTUPCOVIA! VAŠE PRÁCE OHODNOTIA BODMI OD 0 DO 20.

ZA ČO MOŽNO ZÍSKAŤ PLUSOVÉ BODY:

- * **VEKOVÝ PRIEMER ČLENOV DRUŽINY (20 MÍNUS PRIEMERNÝ VEK = POČET ZÍSKANÝCH BODOV)**
- * **ORIGINALITA (1 až 10 BODOV)**
- * **ZAPOJENIE ČLENOV (ZA KAŽDÉHO ZAPOJENÉHO ČLENA 2 BODY)**

TEŠÍME SA NA VAŠE PROJEKTY!